

Arbetsmarknadsdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Remissvar på betänkandet Ny struktur för skydd av mänskliga rättigheter SOU 2010:70

Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO), som organiserar Sveriges 107 rörelsefolkhögskolor, har med intresse tagit del av betänkandet Ny struktur för skydd av mänskliga rättigheter SOU 2010:70, Dnr. J2010/1768/DISK).

Statens syfte med stödet till folkhögskolorna ger tydliga indikationer om att folkhögskolorna utgör arenor där mänskliga rättigheter står i fokus. Genom att sätta demokratin i högsätet, minska utbildningsklyftorna, skapa samhällsengagemang och simulera kulturverksamhet vill folkhögskolorna bidra till en samhällsutveckling med solidariska, delaktiga och aktiva medborgare.

Många folkhögskolor utgör också en andra chans för människor som av olika skäl farit illa tidigare i livet. Det kan handla om mobbning, utanförskap, sjukdom, funktionsnedsättning, flyktingskap m.m. Därför är frågan om alla människor lika rätt och värde en av hörnstenarna i folkhögskolornas pedagogiska verksamhet både när det gäller innehåll, pedagogik och arbetsmetoder.

RIO menar att det är viktigt att frågan om mänskliga rättigheter ständigt hålls aktuell. Det gäller inte minst i tider av ökande främlingsfientlighet. RIO ser därför med tillförsikt fram emot att det inrättas en nationell institution för rättsligt skydd av de mänskliga rättigheterna.

RIO är dock undrande över att delegationen föreslår Kommissionen för mänskliga rättigheter som en fristående ny myndighet och anser att Anders Knapes reservation som innehåller ett förslag om att koppla Kommissionen till Diskrimineringsombudsmannen (DO), där enskilda ärenden behandlas, bör utredas mer.

RIO stöder inriktningen på Kommissionens arbete med en undersökande och rapporterande del, ansvar för författningsförändringar, kontakter med internationella organisationer och främjandet av utbildning, forskning och kompetensutveckling.

RIO anser att en institution för mänskliga rättigheter ger möjligheter att mer kontinuerligt utarbeta nationella handlingsplaner, bedriva informationsinsatser, genomföra strategier och initiativ samt stimulera det offentliga samhället.

RIO ser också vikten av att mänskliga rättigheter tydligare framgår och integreras i de lagar och förordningar som styr myndigheter, kommuners och landstings arbete och stöder därför de förslag till lagändringar som anges i utredningen.

RIO delar utredningens syn på statens och näringslivets ansvar för att de mänskliga rättigheterna efterlevs.

RIO menar att det är viktigt med kontinuerliga utbildnings- och fortbildningsinsatser på alla nivåer i samhället för att aktualisera de internationellt erkända mänskliga rättigheterna och ser med glädje att den andra nationella handlingsplanen för de mänskliga rättigheterna (skr.2005/06:95) såg till att krav på kunskaper om de mänskliga rättigheterna fördes in i 27 examensbeskrivningar – däribland utbildningarna till socionom, folkhögskolelärare, jurist, psykolog, sjuksköterska och läkare – alla yrken där det är av stor vikt att ha kunskap om och förståelse för de mänskliga rättigheterna.

RIO anser att det är nödvändigt att tydliga formuleringar om utbildning kring de mänskliga rättigheterna förs in i läroplaner och kursplaner för det allmänna skolväsendet men också i kursplaner för andra utbildningsanordnare. Vi vet att människors värderingar grundläggs tidigt i livet varför unga människor är speciellt angelägna att nå med goda informations- och utbildningsmaterial.

RIO vill påpeka att även folkhögskolorna har personal med stor kompetens att undervisa om de mänskliga rättigheterna. Det gäller inte bara för deltagare i folkhögskolans långa kurser utan också för medlemmar i föreningar och organisationer och andra intresserade i t ex distansutbildningar och korta kurser.

RIO stöder de forskningsinsatser som beskrivs i förslaget.

RIO ifrågasätter utredningens förslag om att regeringen åter igen ska genomföra en översyn av befintliga bidragssystem för statligt stöd till det civila samhället för att klargöra om de fungerar på ett tillfredställande sätt vad avser organisationernas arbete för de mänskliga rättigheterna, eller om det behöver göras förändringar för att organisationerna ska kunna bidra ytterligare till främjandet av respekten för de mänskliga rättigheterna i Sverige.

Regeringen har nyligen gjort en översyn av grunderna och villkoren för stödet till det civila samhället. I Regeringens proposition 2009/10:55 En politik för det civila samhället har Regeringen lämnat förslag till mål och inriktning för politiken för det civila samhället. Riksdagen har ställt sig bakom Regeringens förslag.

Det civila samhällets organisationer ska självklart arbeta var och en efter sina respektive grundsatser och program och själva utforma på vilket sätt målpuppfyllelse bör ske. RIO menar också att Regeringen bör ha tillit till att organisationerna bedriver sitt arbete på ett sådant sätt att kraven på mänskliga rättigheter tillgodoses.

Stockholm den 2 mars 2011

Kent Johansson
Ordförande i RIO